

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie T.G.

skazanego z art. 227 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 22 września 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 5 sierpnia 2024 r., sygn. akt II AKa 402/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 czerwca 2023 r., sygn. akt XVIII K 13/23,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K.P. - Kancelaria Adwokacka w W., jako obrońcy z urzędu, kwotę 1476 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć zł) w tym 23 % VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego;
3. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2023 r., sygn. akt XVIII K 13/23, Sąd Okręgowy w Warszawie oskarżonego T.G. w ramach zachowania opisanego w pkt 1 aktu oskarżenia uznał za winnego popełniania trzech czynów, tj. tego, że:

„1.1 w dniu 29 lipca 2022 r. ok. godz. 2.50 - 2.57, w okolicach R. przy ul. [...] w W. podając się za funkcjonariusza Policji, będąc ubrany w kamizelkę odblaskową, znieważając kierowcę samochodu B. G.M. słowami obraźliwymi odnoszącymi się do jego przy należności rasowej, spisując dane tego pojazdu, podjął czynności związane z funkcją funkcjonariusza Policji, polegające na wykonywaniu zadań Policji zmierzających do wykrycia sprawcy wykroczenia drogowego polegającego na postoju pojazdu mechanicznego w miejscu niedozwolonym tj. czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 227 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.” i za to na podstawie tych przepisów skazał oskarżonego, a na podstawie art. 227 k.k. w z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

„1.2 w dniu 29 lipca 2022 r. ok. godz. 3.00, w okolicach [...] w W. odjechaniu przez G.M. samochodem B. spod R. przy ul. [...] w W., podając się za funkcjonariusza Policji, podjął czynności związane z jego funkcją, polegające na wykonywaniu zadań Policji zmierzających do wykrycia sprawcy wykroczenia drogowego polegającego na postoju pojazdu mechanicznego w miejscu niedozwolonym, dokonując zatrzymania kierującego samochodem B. G.M. poprzez zajechanie mu drogi kierowanym przez siebie pojazdem oraz przy użyciu tzw. lizaka, a następnie używając wobec niego groźby natychmiastowego użycia przemocy, zbliżając na odległość około 10 do jego twarzy nóż z ostrzem długości około 7-10 cm, zmusił G.M. do wydania telefonu komórkowego marki I. o wartości 2399 zł. którym pokrzywdzony nagrywał zachowanie sprawcy, po czym samowolnie używając tego telefonu uderzał nim w obudowę lewego zewnętrznego lusterka samochodu B. uszkadzając je i powodując szkodę o wartości 1 034,45 zł, a następnie zatrzymując ten telefon samowolnie użył go celem skłonienia pokrzywdzonego do przejazdu na komisariat Policji, gdzie jak zapewnił telefon mu zwróci tj. czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 191 § 1 k.k. w zb. z art. 227 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz znamiona wykroczenia z art. 127 k.w.” i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

wymierzył oskarżonemu T.G. karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 127 k.w. w zw. z art. 10 § 1 k.w. wymierzył mu grzywnę 500 zł.;

„1.3 w dniu 29 lipca 2022 r. ok. godz. 3.10. przy ul. [...] w W. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia telefonu komórkowego marki I. o wartości 2 399 zł, który uprzednio samowolnie używał, na szkodę G.M., poprzez zatrzymanie telefonu, brak jego zwrotu pokrzywdzonemu pomimo takiego zapewnienia i oddalenie się z miejsca gdzie ten telefon miał zwrócić tj. czynu z art. 278 § 1 k.k.” i za to na podstawie tego przepisu skazał oskarżonego T.G. i wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w ramach czynu opisanego w pkt 2 aktu oskarżenia uznał oskarżonego T.G. za winnego tego, *„że dnia 29 lipca 2022 r. ok. godz. 3.10. przy ul. [...] N W. uderzył G.M. pięścią w klatkę piersiową, a następnie poprzez podcięcie nóg uciekającego pokrzywdzonego powadził do jego przewrócenia czym spowodował u G.M. liczne rany skórne obu przedramion, rany i stłuczenia kolana prawego, zasinienie na tylnej powierzchni uda prawego - uraz mięśnia dwugłowego uda prawego, powodujące naruszenie narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni”* i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. skazał oskarżonego T.G. i wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Następnie na podstawie art. 85 § 1 k.k. i 86 § 1 k.k. orzeczone kary pozbawienia wolności sąd ten połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt 1.3. wyroku orzeczono wobec oskarżonego T.G. obowiązek naprawienia szkody w całości na rzecz G.M. w kwocie 2 399 zł oraz w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt 2 wyroku zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na rzecz G.M. w kwocie 1000 zł.

Wyrokiem tym rozstrzygnięto także co do zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego oraz kosztów postępowania.

Wyrok ten zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, wskazując na:

„1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że zeznania oskarżyciela posiłkowego są wiarygodne w zakresie w jakim dotyczyły one wydarzeń w okolicach R. przy ul. [...], dotyczącego tego, że oskarżony podjął czynności związane z funkcją funkcjonariusza Policji oraz

przez uznanie, że zeznania oskarżyciela posiłkowego są wystarczające do uznania, że oskarżony dopuścił się ww. czynów, gdy w rzeczywistości zeznania oskarżyciela posiłkowego są jedynym dowodem dotyczącym ww. wydarzeń, uwzględnionym przez Sąd I instancji oraz, że nie mogą być uznawane za wiarygodne z powodu konfliktu interesów, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa czynu z art. 227 KK w zb

2. *obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że oskarżony znieważył oskarżyciela posiłkowego mówiąc do niego „a ty Arab nie uczyli cię, co oznacza ten znaczek” podczas gdy w rzeczywistości ww. słowa nie mogą być jednoznacznie uznane za obraźliwe, ponieważ same w sobie nie niosą za sobą negatywnych konotacji, co miało negatywny wpływ na treść orzeczenia poprzez błędne przyjęcie, że oskarżony winny jest sprawstwa czynu z art. 216 § 1 KK,*

3. *obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że treść zeznań oskarżyciela posiłkowego jest wystarczająca do przyjęcia, że oskarżony przy [...] podając się za funkcjonariusza Policji podjął czynności polegające na wykonywaniu zadań Policji tj. przy użyciu tzw. lizaka, zatrzymał pojazd kierowany przez oskarżyciela posiłkowego, podczas gdy zeznania oskarżyciela posiłkowego nie są wystarczające do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za ten czyn, ponieważ jest to jedyny dowód na tę okoliczność, co miało wpływ na treść orzeczenia poprzez błędne przyjęcie, że oskarżony posługując się tzw. lizakiem zatrzymał pojazd kierowany przez oskarżyciela posiłkowego, czym zrealizował znamiona czynu z art. 227 KK,*

4. *błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że oskarżony użył wobec oskarżyciela posiłkowego noża, podczas gdy poza zeznaniami oskarżyciela posiłkowego, których nie można uznać za wiarygodne z względu na konflikt interesu i nieścisłości w zeznaniach oraz wystarczające do przypisania sprawstwa oskarżonemu, brak innych dowodów na tę okoliczność, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że oskarżony popełnił przestępstwo określone w art. 191 § 1 KK,*

5. *obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że zeznania oskarżyciela posiłkowego są*

wiarygodne i wystarczające do przyjęcia, że oskarżony przy [...] uszkodził obudowę lusterka samochodu który prowadził oskarżyciel posiłkowy, podczas gdy w rzeczywistości brak dowodów na tę okoliczność pozwalających przypisać sprawstwo oskarżonemu, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że oskarżony zrealizował czyn określony w art. 288 § 1,

6. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że zeznania oskarżyciela posiłkowego są wiarygodne w zakresie w jakim odnosiły się do wydarzeń przy ulicy [...], zgodnie z którymi oskarżyciel posiłkowy został uderzony, a chwilę później podcięty w wyniku czego przewrócił się i doznał lekkiego uszczerbku na zdrowiu, podczas gdy w rzeczywistości brak dowodów na takie zachowanie oskarżonego oraz poprzez przyjęcie, że zeznania oskarżonego są niewiarygodne w zakresie jego zachowania w stosunku do oskarżyciela przy ulicy [...] i błędnego przyjęcia, że uderzył, a później podciął oskarżyciela posiłkowego czym przewrócił go, powodując u niego lekki uszczerbek na zdrowiu, podczas gdy brak jest dowodów przemawiających za takim stanem rzeczy, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa czynu z art. 157 § 1 KK.”

Stawiając te zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie odmiennie co do istoty poprzez uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzuconych mu czynów.

W odpowiedzi na tę apelację, pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o oddalenie apelacji obrońcy oskarżonego w całości jako oczywiście bezzasadnej.

Wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2024 r., sygn. akt II AKa 402/23, Sąd Apelacyjny w Warszawie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację w tej sprawie wniósł obrońca skazanego, który zaskarżając wyrok sądu odwoławczego w całości zarzucił mu:

„rażące naruszenie prawa procesowego tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez orzekanie na rozprawie w dniu 5 sierpnia 2024 r. przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie sędziów SSA X. Y. w zastępstwie SSA X.1 Y.1 i SSA X.2 Y.2 w zastępstwie SSA X.3 Y.3, które zostały powołane do rozpoznania sprawy w sposób nienależyty tj. poprzez wyznaczenie tych sędziów do rozpoznawania sprawy na mocy Zarządzenia z (brak daty dziennej) czerwca 2024 r. z pominięciem

skierowania sprawy do SLPS celem wyznaczenia pozostałych członków składu trzyosobowego z uwagi na niemożność ich udziału, co spowodowało wydanie wyroku przez Sąd, który był nienależycie obsadzony.”

Z uwagi na powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

W sporządzonych odpowiedziach na kasację obrońcy, zarówno Prokurator Prokuratury Regionalnej w Warszawie jak i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wnieśli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Wadliwość postawionego przez obrońcę zarzutu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Po pierwsze zarzut postawiony w kasacji obrońcy, jedynie w warstwie formalnej nawiązuje do konstrukcji uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k., podczas gdy w rzeczywistości oparty jest na okolicznościach, które nie mieszczą się w podstawach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. Bez wątpliwości przywołanie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. jako podstawy zarzutu opisującego uchybienie polegające na zastąpieniu dwóch członków składu (tj. sędziów Sądu Apelacyjnego: X.1 Y.1 oraz X.3 Y.3), którzy zostali pierwotnie wylosowani do orzekania w tej sprawie w sądzie odwoławczym, innymi sędziami na podstawie art. 47b § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334) dalej - u.s.p.) nie mieści się w podstawie wskazanej w art. 439 § 1 k.p.k. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012 r., V KK 322/11; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., I KZP 43/05; postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 11 kwietnia 2024 r., V KK 115/24; 17 lipca 2019 r., V KK 296/19; 13 listopada 2019 r., III KO 61/19).

Po drugie, wbrew temu co sugeruje skarżący, w realiach tej sprawy nie może być mowy o naruszeniu art. 47b § 1 u.s.p. Skarżący zupełnie pomija, że sędziowie X.1 Y.1 i X.3 Y.3, wylosowane pierwotnie do składu sądu odwoławczego rozpoznającego niniejszą sprawę, zostały zastąpione przez sędziów X. Y. oraz X.2 Y.2 na mocy zarządzenia sędziego Sądu Apelacyjnego X.4 Y.4 Przewodniczącego II Wydziału Karnego, kierującego sprawę do rozpoznania na termin 5 sierpnia 2024

r. Stosowne zarządzenie z powyższym uzasadnieniem przybrało formę pisemną (k. 627) i uwzględniało, że w planie zastępstw na sierpień 2024 r. przewidziana była zarówno sędzia X. Y. jak i X.2 Y.2 (zob. załącznik do odpowiedzi na kasację prokuratora). Zrealizowane zostały w ten sposób wymogi dla zmiany składu sądu, określone w art. 47b § 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Co prawda, ujawnione na k. 627 akt sprawy zarządzenie wydane przez sędziego Sądu Apelacyjnego X.4 Y.4, nie jest opatrzone datą dzienną wskazując wyłącznie na miesiąc i rok jego wydania (czerwiec 2024 r.) to jednak fakt, że w swojej treści jego autor odwołuje się do zarządzenia Prezesa Sądu Apelacyjnego z dnia 10 maja 2024 r. o numerze 14/2024 zawierającego upoważnienie dla Przewodniczącego II Wydziału Karnego do podejmowania decyzji określonych w art. 47 b § 1 i 2 z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, wprost świadczy o tym, że miało to miejsce już po dniu 10 czerwca 2024 r., od którego to dnia funkcję Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie powierzono sędziemu X.4 Y.4 (k. 686 wyciąg z protokołu nr 17/2024 z dnia 10 czerwca 2024 r. dot. głosowania Kolegium Sądu Apelacyjnego w Warszawie).

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[WB]

[r.g.]